

orbiciunea inimii. Drept aceea toată nevoi⁶ța noastră cea desăvârșit să să îndeplinească întru vieța lui Hs.“

Precum toți tălmăcitorii au arătat marea însemnătate a cărții, tot așa și monahul nostru. Gavriil Munteanu și, după el, Iosif au arătat că „Urmarea lui Christos“ este cea mai frumoasă carte „care a ieșit din mâna oamenilor“, în afară deci de Evanghelie, care este de la Dumnezeu. Aceași simțire se desprinde și din cuvintele de introducere scrise de tălmăcitorul nostru, care iscălește numai *N. N. P[ăcătos]* și care, ostenitor necunoscut, din lumea monahilor paisieni, zice că citește această carte „*în doaozeci și noao de ani, în toate zilele*“ — deci eră innaintat în vrâstă.

Econ. D. Furtună.

Genitive feminine formate cu articolul prepozitiv.

Genitive masculine formate cu articolul prepozitiv se întâlnesc, mai ales în toponimie, mai des decât cele feminine¹. De aceea voi da aici câteva exemple de genitive feminine formate cum am spus, petrificate și păstrate în graiu până astăzi. Câteva din ele sânt toponimice, altele nume de persoană, iar unul e din domeniul botaniceii. Toate sânt de pe Valea-Someșului.

Trei din ele mi le-a comunicat dl Dr. Ioan Vaida din comuna Olpret, jud. Solnoc-Dobâca. Pe hotarul acestei comune se găsește un deal care poartă numele *Dâmbu' lui Craiu* (cf. *Piatra lu Craiu* lângă Zârnești, jud. Făgăraș), iar altul *Dâmbu' i cioară*, care literar ar fi *Dâmbul cioarei* s. *ciorii*, apoi *Râpa i Pòtorii*. Al treilea e numirea floarei *Lamium purpureum*, care românește se chiamă: *sugel* s. *urzică-moartă* s. *pizda țigăncii*, care la Olpret se numește *pizda i țigancă*. Exemplele 1 și 2 nu au nevoie de nici o explicare, deoarece astfel de construcții nu sânt rare în limba veche, și noi le înregistrăm aici numai pentru că se mențin încă în limbă. Trebuie însă să ne oprim asupra numirii *Râpa i Pòtorii*. E adevărat că noi avem în limbă cuvântul *potor* însemnând o monedă, veche (cf. *Nu face nici doi potori*. Poiana, jud. Bistrița-Năsăud, com. S. Pop), dar considerând con-

¹ Cf. Ovid Densușianu, *Urme vechi de limbă în toponimia românească*. Anuarul Seminarului de istoria limbei și lit. rom. de pe lângă Facultatea de lit. din București publicat de ... București, 1898, pp. 4 ș. u.; S. Pușcariu: *Der lu-Genetiv im Rumänischen*. *ZRPh.* 1921.; V. Bogrea, *Studii de semantică*. Acest volum, pp. 407 și 427.

strucția numirii de care ne ocupăm precum și neprobabilitatea denumirii unei râpe după o monedă, credem că acest atribut nu e numele monedei ci un nume de persoană. Ca nume de familie îl întâlnim, de fapt, în Cluj și în Borșa, jud. Cojocna, cu accentul pe silaba primă ca în exemplul nostru, și bănuim că, la origine, în funcțiune atributivă, după articolul prepozitiv *i*, va fi rămas neschimbat, ca *ei s. ii Sara* etc. din limba veche, și deci toponimicul nostru a putut fi, la început, **Râpa ei s. i (i) Pòtora*. Cu timpul însă, supt influența construcțiilor nouă ca *fata Anii*, nu s'a mai simțit funcțiunea gramaticală a lui *i* la formarea genitivului, și pentru a designa acest caz, s'a pus și articolul enclitic, fără a se înlătura *i*. Rezultatul a fost un compromis. Limba noastră prezintă și alte cazuri de pleonasm analoge. Astfel din *Ion a Safta* s'a făcut *Ion a(l) Saftii*. În sprijinul acestei explicații vine și compromisul citat dintr'un monument literar din sec. XVII-lea de dl Bogrea în studiul amintit din acest volum p. 407: *Vutùs, vrajă ai (=a ii, ei) Litus*.

Dl Sever Pop îmi comunică că, printre răspunsurile date la chestionarul „Calul”, se găsesc următoarele forme transmise din comuna Runcu, județul Bistrița Năsăud: *Fântâna îi Mărine, Valea îi Cuboaie și Iuonu îi Ane* pentru „Fântâna Mărinii, Valea Cuboaiei s. Cuboaiei și Ion al Ani”. Exemplele acestea prezintă unele forme neobicinuite. Cât pentru *ii* în loc de *i* (*ei s. ii*) credem că, după ce nu s'a mai simțit funcțiunea gramaticală a acestui articol, s'a confundat, probabil, cu dativul pronumelui personal enclitic *i*, întrebuițat și supt forma *ii*. Remarcabilă e forma atributivelor *Mărine* în loc de *Mărina* (cf. *ei s. ii Sara*) s. *Mărină* (după analogia apelativelor, cf. *ei s. ii soacră*), *Cuboaie* în loc de *Cuboaia* s. *Cuboaia* și *Ane* în loc de *Ana* s. *Ană*.

C. Lacea

Contribuție la Bibliografia Românească.

Biblioteca Universității din Cluj, atât de săracă în scrieri românești până înainte de războiu, a ajuns astăzi, prin cumpărăturile făcute, dar mai ales în urma frumoasei donațiuni a d-lui Gh. Stoi, în posesiunea multor cărți rare și a unor tipărituri vechi necunoscute până acum. Vom înșira în cele următoare câteva din acestea: